

ภาคผนวก 5 ข้อมูลการเคลื่อนไหวทางการเมืองสิ่งแวดล้อมในจังหวัดนครสวรรค์

1. การเคลื่อนไหวทางการเมืองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ (อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์)

1.1 ชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ต.น้ำทรง อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์

ผู้รับผิดชอบหลักขององค์กร นายสุทร เย็นสุข

ผู้ที่สามารถติดต่อได้สะดวก นายสุพล ปั่นงาม

ที่อยู่ 21/3 หมู่ 4 ต.น้ำทรง อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์ 60130

โทรศัพท์ 056-205060

สถานภาพขององค์กรทางกฎหมาย

ไม่เป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ เป็นองค์กรที่มี สมาชิก เป็นองค์กร ที่มีสมาชิกเป็น
ปัจเจกบุคคล เช่น สหกรณ์ สมาคม สหภาพแรงงาน เป็นต้น

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2545

มีสมาชิกเมื่อเริ่มก่อตั้งองค์กร 2 คน

ปัจจุบันมีสมาชิก 500 คน

องค์กรมีลักษณะ

เป็นองค์กรชุมชนที่มีระบบการจัดการที่สมาชิกร่วมตัวกันจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนิน
กิจกรรมร่วมกัน

โดยมีวัตถุประสงค์

1. คัดค้าน โรงงาน ไฟฟ้าพลังแก๊สที่จะเข้ามาก่อตั้งในพื้นที่
2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ โรงงานอุตสาหกรรมที่จะเข้ามาในพื้นที่ ที่จะส่งผลกระทบต่อทุกด้าน

การดำเนินงาน

อยู่ในระดับตำบลการดำเนินงานอยู่ใน ระดับตำบล

ลักษณะการดำเนินงานหรือกิจกรรมขององค์กร

1. คัดค้าน โครงการอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่
2. รักษาสภาพแวดล้อม ธรรมชาติของชุมชน

3. ศึกษารายละเอียดของโรงงานที่เข้าเข้ามาในพื้นที่โดยมีการบริหารจัดการองค์กร
ในลักษณะ ดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกควบคุมหรือกำกับ หรือแทรกแซงจากหน่วยงานของ
รัฐในการบริหารจัดการองค์กร เช่น เรื่องด้านการวางแผนงาน การปฏิบัติงาน การจัดการ
การเงินและงบประมาณ การทำรายงาน เป็นต้น

การดำเนินกิจกรรมขององค์กร

เป็นองค์กรในภาคสังคม ในกลุ่มภาคฐานทรัพยากร มีกิจกรรมดังนี้
ที่ดิน/สิทธิทำกิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ อากาศ สิทธิในทรัพยากรธรรมชาติ สิ้นแร่และทรัพยากร
สัตว์และพืช

องค์กรมีลักษณะ

เป็นองค์กรเอกเทศ ที่ไม่มีสาขาและไม่เป็นสาขาของใคร
การดำเนินงานหรือกิจกรรมขององค์กรมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ

กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ประชาชนทั่วไป

ลักษณะงานหรือกิจกรรมขององค์กรได้แก่

1. การพัฒนาองค์กรและเครือข่าย
2. ส่งเสริมการร่วมกลุ่ม
3. ประสานงาน พัฒนาความเข้มแข็งของสมาชิก
4. พิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ของสมาชิก
5. การรณรงค์/ผลักดันนโยบาย/กฎหมาย การจัดการความรู้/องค์ความรู้/การ
ศึกษาวิจัย การผลิตและพัฒนาสื่อ
6. การเผยแพร่ข้อมูลและสื่อ

กิจกรรมและผลงานหลักสำคัญด้านนโยบายสาธารณะที่องค์กรดำเนินการ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเผยแพร่ความรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนในปี

2548-2550

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลองค์กรภาคเครือข่ายประชาชน ww4.nesac.go.th/dbms/more_info_word.php?id_edit=30517)

1.2 กลุ่มพิทักษ์สิ่งแวดล้อมพยุหะคีรี

ผู้รับผิดชอบหลักขององค์กร นายประกอบ อินชูปงษ์ (ประธานกลุ่ม)

ที่อยู่ 318 หมู่ 5 ถ.คันคลองชลประทาน ต.พยุหะ อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์ 60130

โทรศัพท์ 056-342404, 081-9624835

สถานภาพขององค์กรทางกฎหมาย

ไม่เป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ โดยองค์กรมีลักษณะเป็นองค์กรประชาสังคม ประเภทสมาคม เป็นองค์กรที่มี สมาชิกเป็นองค์กร และมีสมาชิกเป็นปัจเจกบุคคล เช่น สหกรณ์สมาคม สหภาพแรงงาน เป็นต้น

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2535

มีสมาชิกเมื่อเริ่มก่อตั้งองค์กร 25 คน

ปัจจุบันมีสมาชิก 25 คน

องค์กรมีลักษณะ

เป็นองค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินการโดยมิได้หากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน

โดยมีวัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ รวมกลุ่มเพื่อความเข้มแข็งของประชาชน
2. รณรงค์ให้ประชาชนเกิดความตระหนักในการปกป้องดูแล ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. คิดค้นกระบวนการทำงานสร้างสรรค์เพื่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงาน

อยู่ในระดับภูมิภาค/ลุ่มน้ำ 6 จังหวัด รอบผืนป่าตะวันตก จังหวัด ตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี

ลักษณะการดำเนินงานหรือกิจกรรมขององค์กร

เป็นองค์กรภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การรวมกลุ่มเพื่อความเข้มแข็ง และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ได้อย่างยั่งยืน มีลักษณะการดำเนินงานที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในระดับเครือข่าย เพื่อคิดค้นกระบวนการทำงาน ร่วม เช่น การรณรงค์สร้างความตระหนักในการปกป้องและดูแลทรัพยากรฯ , หนุนเสริมชุดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง , จัดกระบวนการเรียนรู้ และเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่ม ซึ่งมีพื้นที่ร่วมงานรอบผืนป่าตะวันตก รวม 6 จังหวัด คือ ตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี

การบริหารจัดการองค์กร

ในลักษณะดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกควบคุมหรือกำกับ หรือแทรกแซงจากหน่วยงานของรัฐในการบริหารจัดการองค์กร เช่น เรื่องด้านการวางแผนงาน การปฏิบัติงาน การจัดการการเงินและงบประมาณ การทำรายงาน เป็นต้น

แหล่งที่มาของเงินทุนในระยะเวลา 2 - 3 ปีที่ผ่านมา

การสนับสนุนจากภาคเอกชน การสนับสนุนจากองค์กรพัฒนาเอกชน โดยแหล่งที่มาของการสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงาน/กิจกรรมขององค์กรที่ไม่ใช่เงินทุนหรืองบประมาณ

องค์กรมีลักษณะ

เป็นองค์กรเอกเทศ ที่ไม่มีสาขาและไม่เป็นสาขาของใคร

การดำเนินกิจกรรมขององค์กร

เป็นองค์กรในภาคสังคม ในกลุ่มในภาคฐานทรัพยากร มีกิจกรรมคือ

- ป่าไม้
- แหล่งน้ำ
- กลุ่มน้ำ

การดำเนินงานหรือกิจกรรมขององค์กรมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ

ประชาชนทั่วไป

ลักษณะงานหรือกิจกรรมขององค์กรได้แก่

- การพัฒนาองค์กรและเครือข่าย
- ส่งเสริมการร่วมกลุ่ม/ประสานงาน
- การจัดการความรู้/องค์ความรู้/
- การศึกษาวิจัย อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติรณรงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะและ

สิ่งแวดล้อม

กิจกรรมและผลงานหลักสำคัญด้านนโยบายสาธารณะที่องค์กรดำเนินการ

โครงการรณรงค์เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม โดยองค์กรมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันกลุ่มพิทักษ์สิ่งแวดล้อมพหุหะคีรี

มีการดำเนินกิจกรรมร่วมกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง เน้นงานศิลปะ การ

ทำกระบวนการ มีกิจกรรมร่วมกับ อบจ.นครสวรรค์ และชุมชนแม่वंก

เหตุการณ์

30 มกราคม 2553 นายประกอบ อินชูปงษ์ ประธานกลุ่มพิทักษ์สิ่งแวดล้อมพยุหะคีรี ร่วมกับมูลนิธิสถาบันปฏิป็น จัดคอนเสิร์ตพิทักษ์สิ่งแวดล้อมครั้งที่ 19 “หยุด... โรงไฟฟ้านิวเคลียร์” โดยผ่านบทเพลงจากศิลปิน เพลงเพื่อชีวิตกับ 2 คาราวาน หงา-ห้วง คาราวาน, คีตาณชลี, วงบางลำพูแนนด์ และตู้ แกร์ออน

พื้นที่จัดกิจกรรม หมู่บ้านขุนทอง อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์

โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อพบปะแลกเปลี่ยนของกลุ่มคนทำงานอาสาสมัครเพื่อสาธารณะ
2. เพื่อสร้างจินตนาการเป็นกำลังใจและความหวังให้กับผู้อื่น
3. เพื่อสะท้อนปัญหาสังคม

(ที่มา : เครือข่ายจิตอาสา ป่าบงองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) <http://www.volunteerspirit.org/node/1446>)

1.3 มูลนิธิสถาบันปฏิป็น

ผู้รับผิดชอบหลักขององค์กร -

ที่อยู่ 318 ม.5 ต.พยุหะ อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์ 60130

โทรศัพท์ 056-342404

สถานภาพขององค์กรทางกฎหมาย

เป็นนิติบุคคลจดทะเบียนที่ สำนักงานจังหวัด จังหวัดเลือกจังหวัดเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2546 ทะเบียนเลขที่ นว. 54 เป็นองค์กรที่ไม่มีสมาชิก (เป็นองค์กรโดยสภาพไม่ต้องมีสมาชิก เช่น มูลนิธิ เป็นต้น)

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2546

องค์กรมีลักษณะ

เป็นองค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินการโดยมิได้หากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน

โดยมีวัตถุประสงค์

- 1.ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย

2.ศึกษาและส่งเสริมการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไทย สากล

3. ศึกษา และส่งเสริมสิทธิชุมชน การพึ่งตนเองของชุมชน ในการรักษาทรัพยากร
สิ่งแวดล้อม

4. ส่งเสริมกระบวนการประชาสังคม

การดำเนินงาน

อยู่ในระดับภูมิภาค/ลุ่มน้ำ จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดนครสวรรค์

ลักษณะการดำเนินงานหรือกิจกรรมขององค์กร

เป็นองค์กรภาคเอกชน ดำเนินงานในระดับภูมิภาค ในพื้นที่ จังหวัดอุทัยธานี และ
จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่ม / เครือข่ายประชาสังคม
ในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยสิทธิของชุมชนเอง ลักษณะของกิจกรรม อาทิ
ส่งเสริมการศึกษา ของชุมชน และบุคคลทั่วไป

การบริหารจัดการองค์กร

ในลักษณะการดำเนินการ โดยอิสระไม่ถูกควบคุมหรือกำกับ หรือแทรกแซงจาก
หน่วยงานของรัฐในการบริหารจัดการองค์กร เช่น เรื่องด้านการวางแผนงาน การ
ปฏิบัติงาน การจัดการการเงินและงบประมาณ การทำรายงาน

แหล่งที่มาของเงินทุนในระยะเวลา 2 - 3 ปีที่ผ่านมา จากบริษัท มาตรฐานแฟรนไชส์จำกัด

องค์กรมีลักษณะ เป็นองค์กรเอกเทศ ที่ไม่มีสาขาและไม่เป็นสาขาของใคร

การดำเนินกิจกรรมขององค์กร

เป็นองค์กรในภาคสังคม ในกลุ่มภาคสังคม มีกิจกรรมคือ

- การพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
- การเสริมสร้าง/พัฒนาองค์กรและเครือข่าย
- การมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ

การดำเนินงานหรือกิจกรรมขององค์กรมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ

- เยาวชน
- เกษตรกร
- กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรม
- กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐ
- กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรม

ลักษณะงานหรือกิจกรรมขององค์กรได้แก่

ให้คำแนะนำ/ปรึกษาปัญหา อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

กิจกรรมและผลงานหลักสำคัญด้านนโยบายสาธารณะที่องค์กรดำเนินการ

โครงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ในพื้นที่ (ที่มา : เครือข่ายจิตอาสา ป่าบกองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) <http://per0803.50g.com/aonggo.xls>)

1.4 กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน หรือเอ็นจีโอ ร่วมกับกลุ่มชาวบ้านนครสวรรค์

เหตุการณ์ 25 พฤศจิกายน 2552

พื้นที่ โรงเรียนบ้านพนมรอก ต.พนมรอก อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์

แกนนำ กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน ร่วมกับ นายสุรพล คำประกอบ อดีตนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลพนมรอก และนายสรารุท ทองถาวรวงษ์ อดีต
กำนันตำบลพนมรอก

กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน หรือเอ็นจีโอ จำนวนประมาณ 100 คน ตั้งเวทีปราศรัย
เพื่อต่อต้านโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ โดยชี้แจงให้ประชาชนรู้ถึงพิษภัย
จากโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ โดยมีนายสุรพล คำประกอบ อดีตนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลพนมรอก และนายสรารุท ทองถาวรวงษ์ อดีตกำนันตำบลพนมรอก เป็นแกนนำ
พร้อมกับกลุ่มชาวบ้านประมาณ 1,000 คน จากตำบลพนมรอก อำเภอท่าตะโก จังหวัด
นครสวรรค์ ซึ่งเป็นพื้นที่ได้คัดเลือกจากโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ กระทรวง
พลังงาน สํารวจเพื่อก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ ชุมชุมคัดค้านการก่อสร้าง
โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เนื่องจากเกรงว่าจะเกิดอันตรายจากกัมมันตภาพรังสีที่อาจรั่วไหลได้
และผลกระทบที่จะอาจเกิดขึ้นภายหลัง โดยขอให้ยุติการสำรวจในเขตตำบลพนมรอก
เนื่องจาก เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม อยู่ใกล้แหล่งน้ำ และยังทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ชีวิต
ทรัพย์สินของประชาชน โดยได้ยื่นรายชื่อประชาชนที่คัดค้านจำนวน 3,000 ชื่อ ต่อนายกวิ
กิตติสถาพร ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ ด้วยเหตุผล 5 ข้อ คือ

1. ชุมชนจะได้อะไรจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
2. โรงไฟฟ้านิวเคลียร์จำเป็นหรือไม่สำหรับชุมชนในตำบลพนมรอก
3. สิ่งที่มีชีวิตจะมีความปลอดภัยเพียงใด
4. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตในระยะยาว
5. ทำไมจึงเลือกตำบลพนมรอก

(ที่มา : สำนักข่าวและประชาสัมพันธ์ <http://thainews.prd.go.th/th/>)

1.5 เครือข่ายป่าชุมชนต้นน้ำแม่वंก – แม่เปิน จ.นครสวรรค์

ความเป็นมา

ปี พ.ศ. 2541 มูลนิธิคนเพียรไพร เปิดพื้นที่ทำงานเข้ามาในเขต ต.แม่เปิน – แม่เลย์ ได้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้น 13 กลุ่มออมทรัพย์พร้อมทั้งมีกองทุนหนุนเสริมกิจกรรมป่าชุมชนของตัวเองและได้ดำเนินกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานภาคีต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น ป่าไม้เขตนครสวรรค์ ที่เข้ามาแลกเปลี่ยนการทำงานเป็นลักษณะกลุ่มองค์กร เป็นต้น จากนั้นคณะกรรมการเครือข่ายทั้ง 13 กลุ่มได้มีแนวคิดที่จะขยาย โดยหาแนวทางร่วมกัน ซึ่งเริ่มจากการชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และที่มาของเครือข่ายทุกกลุ่มได้รับทราบ ซึ่งปัจจุบันเครือข่ายมีสมาชิกทั้งหมดรวม 31 กลุ่มออมทรัพย์ และกลุ่มที่มีป่าชุมชน 19 ป่าชุมชนใน 1 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอและมีการบริหารจัดการเครือข่ายหลากหลายกิจกรรม มีพื้นที่ป่าชุมชนที่เครือข่ายรับผิดชอบทั้งหมด 23,367 ไร่

กิจกรรมการดำเนินงานป่าชุมชน

- ป้องกันไฟป่าโดยการประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งจัดทำแนวกันไฟ
- เชื่อมโยงหน่วยงานที่รับผิดชอบกิจกรรมหรือหางบประมาณหนุนเสริมกิจกรรม
- ปลูกป่าเสริมที่ว่างเปล่า พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยผ่านหอกระจายข่าว เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากร โดยการเข้าหาผู้นำแต่ละพื้นที่
- ฝึกเยาวชนใช้ดนตรีเป็นสื่อกลางในการหาเพื่อนร่วมงานอนุรักษ์
- เดินป่าตรวจพื้นที่ชุมชนบางป่าที่ไม่มีและคนตัดไม้ในเขตพื้นที่
- ติดต่อประสานงานป่าไม้เขตในการปิดป่า เปิดป่า
- เชื่อมโยงหาแนวร่วมเพื่อนต่างจังหวัดในการทำกิจกรรมร่วมแนวเชิงอนุรักษ์
- ปลูกจิตสำนึกคนในพื้นที่ต่างพื้นที่ให้รู้การอนุรักษ์ โดยการใช้เวลาที่ชุมชนเป็นสื่อกลาง
- หางบประมาณหนุนเสริมสมาชิกในการประกอบอาชีพความเป็นอยู่ครอบครัว แต่กิจกรรมนั้นไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

(ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรเอกชน (องค์การมหาชน) <http://www.codi.or.th/webcodi/nature/>)

2. การเคลื่อนไหวทางการเมืองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ (อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์)

2.1. เครือข่ายป่าชุมชนเขาราวเทียนทองจังหวัดชัยนาท

ผู้รับผิดชอบหลักขององค์กร

ผู้ใหญ่สายชล พวงพิกุล

ที่อยู่

199 ม.10 ต.เนินขาม อ.เนินขาม จ.ชัยนาท

โทรศัพท์ 08-6037-3837

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2539

สมาชิกขององค์กรในปัจจุบัน 13 คน

ความเป็นมา

การทำงานของเครือข่ายชุมชนเขาราวเทียนทอง เริ่มจากการแนะนำคือ ผู้ใหญ่สายชด พวงพิกุล ที่สังเกตเห็นสภาพผืนป่าที่เปลี่ยนไปในทางเสื่อมโทรมของชุมชน ทำให้มีความคิดหาแนวทางในการรักษาสภาพผืนป่าในชุมชน เริ่มจากการเป็นผู้นำซึ่งมีกลุ่มการทำงานเดิมอยู่แล้วคือ กลุ่มแม่บ้านเกษตร ที่เป็นการรวมกลุ่มกันสร้างอาชีพเสริมให้แก่คนในชุมชน ทำให้เกิดความคิดเพิ่มเติมว่าควรจัดตั้งกลุ่มพ่อบ้านด้วยเพื่อให้ทุกคนในชุมชนได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเริ่มรวมกลุ่มกันเพื่อทำงานด้านป่าชุมชนและมีความคิดร่วมกันว่า “ถ้าเราใช้กันอย่างเดียวไม่มีการให้กลับคืนบ้าง ในอนาคตคงไม่มีให้เราใช้อีก” จึงได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือกับลูกบ้านในชุมชนเพื่อหาแนวทางในการทำงาน

วิสัยทัศน์

มุ่งมั่นรักษาป่าชุมชนเขาราวเทียนทอง จ.ชัยนาท ร่วมแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม สร้างความสามัคคี และหาแนวทางความร่วมมือในการจัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

พันธกิจ

ปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนและเยาวชนให้ร่วมกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน

1. เพื่อรักษาผืนป่าสงวนแห่งชาติเขาราวเทียนทอง อ.เนินขาม และอ.หันคา จ.

ชัยนาท

2. เพื่อเสริมสร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกันทำให้เกิดความสามัคคี

3. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. เพื่อสร้างกฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติร่วมกันในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

5. เพื่อสร้างเยาวชนให้สามารถทำงานร่วมกับผู้ใหญ่เกิดเป็นเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่ร่วมปลูกจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

การดำเนินกิจกรรมขององค์กร

เป็นองค์กรในภาคสังคม ในกลุ่มในภาคฐานทรัพยากร มีกิจกรรมด้านป่าไม้ ลุ่มน้ำ
กิจกรรมที่องค์กรดำเนินการ

การรวมตัวขององค์กรชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีการทำงานระดับตำบล ในพื้นที่ ต.เนินขาม และ ต.กระบก
เตี้ย กิ่ง อ.เนินขาม

ลักษณะของกิจกรรม

การดูแลอนุรักษ์ป่า และปลูกป่าเพิ่ม ดับไฟป่า ศูนย์เรียนรู้ป่าชุมชน สร้างฝายต้นน้ำ
ขนาดเล็ก

คณะกรรมการบริหาร

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง
1.	นางสายชล พวงพิกุล	ผู้ประสานงาน
2.	น.อ. ชลิต มุสิกโชติ	ประชาสัมพันธ์
3.	นายชัยนันท์ สุวรรณสถิตย์	เหรียญก
4.	นายสายรุ้ง ฤทธิ์ทัพ	กรรมการ
5.	นายช้อน นาเอก	กรรมการ
6.	นายแจลัม เกาะแก้ว	กรรมการ
7.	นายมนัส ม่วงเกิด	กรรมการ
8.	นายประสิทธิ์ อมรพัฒน์	กรรมการ
9.	นายประสิทธิ์ ยงพิทักษ์วัฒนา	กรรมการ
10.	นายขงยุทธ อิ่มรัมย์	กรรมการ
11.	นายสมเจตน์ แจ่มศรี	กรรมการ
12.	นายประสิทธิ์ ทองเพ็ญ	กรรมการ
13.	นายชวลิต แสงอรุณ	เลขานุการ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. พระครูโกศลชัยพัฒน์ เจ้าอาวาสวัดหนองยาง
2. พระอาจารย์สมคิด ธีรังกูโร เจ้าอาวาสวัดเขาราวเทียนทอง
3. ดร.ประทีป วีระพัฒนนิรันดร์ ประธานมูลนิธิพลังนิเวศและชุมชน

4. โรงเรียนบ้านเขาราวเทียนทอง
5. โรงเรียนบ้านสระแก้ว
6. ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก
7. สำนักงานป่าไม้จังหวัดชัยนาท
8. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 5
9. วิทยาลัยการอาชีพหันคา
10. โรงเรียนเนินขามรัฐประชานุเคราะห์

รูปแบบการบริหารจัดการ

การดำเนินงานของ “เครือข่ายป่าชุมชนเขาราวเทียนทอง” อยู่ในรูปแบบของ คณะกรรมการบริหารงาน ซึ่งทำหน้าที่บริหารงานและจัดทำกิจกรรมทั้งหมดขององค์กร พร้อมแบ่งโครงสร้างการดำเนินงานออกเป็นส่วนๆ ดังนี้

- ผู้ประสานงานเครือข่าย ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่บ้านแกนนำหลักในการทำงาน ทำหน้าที่บริหารงานในองค์กรและประสานงานกับเครือข่ายพันธมิตรเพื่อร่วมขับเคลื่อนการทำงานในการปลูกจิตสำนึกรักษาผืนป่าสงวนแห่งชาติเขาราวเทียนทอง
- ประชาสัมพันธ์เครือข่าย ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์การทำงานเพื่อให้หน่วยงานหรือชุมชนอื่นร่วมรับรู้แนวทางการทำงานต่างๆภายในองค์กร
- เற்றுณิก ทำหน้าที่ดูแลบัญชีรายได้ของเครือข่ายเพื่อให้สามารถนำเงินส่วนนี้ไปใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆภายในองค์กร
- กรรมการ ร่วมกันทำหน้าที่คิดสร้างสรรค์กิจกรรมและการทำงานภายในองค์กร

นอกจากนี้เครือข่ายชุมชนเขาราวเทียนทอง มิได้ทำงานเพียงคนกลุ่มเดียวแต่มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งมีทั้งหน่วยงาน วัด โรงเรียน สำนักงานป่าไม้ วิทยาลัยการอาชีพ ทำหน้าที่ประสานการทำงานร่วมกัน อาทิ วิทยาลัยการอาชีพ ร่วมทำงานเพื่อให้ความรู้สร้างอาชีพเสริมอย่างการนำผลผลิตจากป่าไปแปรรูปเป็นวัตถุดิบอย่างคัมค่า

สำหรับภาคการศึกษานั้น โรงเรียนต่างๆ ในชุมชนร่วมทำงานผ่าน “กลุ่มเยาวชนต้นตอ” ซึ่งร่วมกันทำกิจกรรมรักษาทรัพยากรธรรมชาติและผืนป่า เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการรักษาป่าจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง โดยได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (RECOFTC) ที่ร่วมจัดกิจกรรมเสริมศักยภาพแก่น้องๆในกลุ่มนี้ และทำให้กลุ่มเยาวชนต้นตอเหล่านี้สามารถผลักดันกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนเองเกิดเป็นจิตสำนึกร่วมในการรักษาทรัพยากรบ้านเกิด

จากความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานดูแลรักษาป่าชุมชนร่วมกัน ทำให้ป่าแห่งนี้ฟื้นกลับมาอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง จนได้รับการจัดตั้งเป็นป่าชุมชนตามระเบียบและข้อกำหนดของกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2542 ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 และในปี 2543 ได้มีการขยายขอบเขตการดูแลรักษาพื้นที่ป่าไม้ไปในบริเวณป่าสงวนแห่งชาติเขาราวเทียนทอง ซึ่งเป็นป่าอีกผืนหนึ่งที่อยู่บริเวณใกล้หมู่บ้านจำนวนประมาณ 3,500 ไร่

ผลงาน/โครงการที่น่าสนใจ

กลุ่มเยาวชนต้นตอเครือข่ายป่าชุมชนเขาราวเทียนทอง จ.ชัยนาท

พื้นที่ดำเนินโครงการ ชุมชนเขาราวเทียนทอง อ.เนินขาม และ อ.หันคา จ.ชัยนาท

กลุ่มเยาวชนต้นตอ

เป็นการรวมกลุ่มของเยาวชนเครือข่ายป่าชุมชนเขาราวเทียนทอง ที่ร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมสำรวจป่า การทำแนวกันไฟ การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง

กิจกรรมของกลุ่มเยาวชนต้นตอ

ยังมีอัลบั้มเพลง “สานสัมพันธ์คนกับป่า” ซึ่งมีเพื่อนๆ จากค่ายเยาวชนทอฝัน มาร่วมขับร้องบทเพลงที่มีเนื้อหาและเรื่องราวเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่า ที่มีกลุ่มเยาวชนต้นตอเป็นแกนนำหลักในการแต่งเนื้อร้องและทำนองทั้งหมด โดยรายได้จากการจำหน่ายซีดีเพลงนี้ยังได้นำไปใช้ในการทำกิจกรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกในการร่วมอนุรักษ์ผืนป่าในชุมชนของตนเอง

ความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าสภาพป่ามีการฟื้นตัวขึ้น รวมทั้งสามารถลดการทำลายป่าจากไฟป่าได้ ทำให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ
- ด้านเศรษฐกิจชุมชนและการทำมาหากิน มีทรัพยากรและอาหารป่ากลับมาอุดมสมบูรณ์มากขึ้นมากกว่าเดิม สัตว์น้ำเพิ่มปริมาณและหลากหลายมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการใช้ประโยชน์จากป่า เช่นในปี พ.ศ. 2547ชาวบ้านประมาณ 60 ครอบครัว ที่เข้าไปใช้ประโยชน์จากป่า (คิดเป็นร้อยละ 52 ของครัวเรือนทั้งหมด) มีรายได้จากการเก็บของป่าขาย 111,264 บาท/ปี หรือคิดเป็น 18,500 บาท/ครัวเรือน
- ด้านสังคมเกิดความร่วมมือของชาวบ้านในการทำกิจกรรมดูแลรักษาป่า และร่วมมือกับชุมชนใกล้เคียงในการพัฒนาเป็นประชาคมตำบลต่อไป รวมทั้ง

หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ในการให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณและทางวิชาการ

- **ด้านการพัฒนาตนเอง** ทำให้ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้แก่ การประชุมวางแผนและติดตามผลการทำงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การศึกษาดูงาน การสัมมนาวิชาการ การฝึกอบรม และการเป็นวิทยากรให้กับชุมชนอื่นเพื่อขยายผล

เงื่อนไขความสำเร็จ

ความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน ทำให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานจนเห็นผลเป็นรูปธรรม ที่สำคัญคือการมีแกนนำหลักคือผู้ใหญ่บ้านที่มีจุดยืนในการทำงานเพื่อชุมชนอย่างเข้มแข็ง โดยเริ่มลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ทำให้ชาวบ้านเห็นและเชื่อมั่นว่าการทำงานจะประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ความรู้สึกรักและหวงแหนธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของเยาวชนในชุมชนที่ร่วมทำงานกับผู้ใหญ่ ที่ช่วยขยายการปลูกจิตสำนึกรักธรรมชาติตั้งแต่เยาว์วัยล้วนส่งผลให้การดำเนินงานของเครือข่ายป่าชุมชนเขาราวเทียนทองประสบผลสำเร็จจนสามารถฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของป่าชุมชนเขาราวเทียนทองให้ฟื้นคืนกลับมาอีกครั้ง และผลจากการดำเนินงานดังกล่าวทำให้เครือข่ายป่าชุมชนเขาราวเทียนทองได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย

องค์ความรู้จากการดำเนินงานขององค์กร

- **การจัดการทรัพยากรป่าไม้**

ชุมชนมีการจัดทำข้อตกลง กฎเกณฑ์ ข้อปฏิบัติในการ ใช้ประโยชน์ร่วมกันของผลผลิตจากป่า เช่น การเก็บ เห็ดโคน จะเก็บโดยไม้ทำลายรังปลวกที่ทำให้เกิดเห็ดโคน ไม้ขูดจนถึงรังปลวก หลังจากขูดหรือเก็บเห็ดแล้วจะปรับ พื้นที่ไม้ให้มีหลุมมีบ่อเพื่อให้น้ำจะได้ไม่ขัง และซึมลงไปในรัง ปลวกไม่ทำรังปลวกเนาและให้ผลผลิตเห็ดในปีต่อไป หรือการเก็บหน่อไม้และไม้ไผ่ มีการกำหนดเวลาห้ามเก็บหน่อไม้ช่วงปลายฤดูฝนประมาณเดือนกันยายน

- **การสร้างข้อตกลงในการดูแลและใช้ประโยชน์ร่วมกันของชุมชนมีดังนี้**

1. ห้ามตัด ไม้ หรือขูดย้ายต้นไม้ทุกชนิดออกจากป่าชุมชน
2. ห้ามล่าสัตว์ป่าทุกชนิด
3. ห้ามทำให้เกิดไฟป่า
4. ห้ามนำรถยนต์ตั้งแต่ 4 ล้อขึ้นไป เข้าไปในเขตป่าชุมชน

5. ห้ามใช้อุปกรณ์ในการขุดหาหน่อไม้
6. ห้ามเก็บหาหน่อไม้ที่มีความยาวเกิน 1 เมตร
7. จะต้องมีการหยุดเก็บหน่อไม้ทุกปี
8. การเก็บหาผักหวานและอินทผลุ้มให้ใช้วิธีเด็ดหรือสอยเท่านั้น ห้ามตัดโคนต้นไม้
9. การเก็บกลอยและพืชสมุนไพรจะต้องแจ้งต่อ คณะกรรมการป่าชุมชนก่อนเก็บหาทุกครั้ง

(ที่มา : มูลนิธิสยามกัมมาจล พัฒนาเยาวชนจิตอาสาเพื่อสังคม http://www.scbfoundation.com/foundations_overview_th.php?fid=38)

2.2 ชมรมเรารักทำเงินจังหวัดชัยนาท

ผู้รับผิดชอบหลักขององค์กร	นายเฉลิมพงษ์ พงษ์พานิช
ที่อยู่	84 ม.1 ต.มะขามเต่า อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท 17120
โทรศัพท์	081-8888901
ก่อตั้งเมื่อ	พ.ศ.2545
	สมาชิกขององค์กรในปัจจุบัน 25 คน

การดำเนินกิจกรรมขององค์กร

เป็นองค์กรในภาคสังคม ในกลุ่มในภาคฐานทรัพยากร มีกิจกรรม แหล่งน้ำ ลุ่มน้ำ กิจกรรมที่องค์กรดำเนินการ

การรวมตัวขององค์กรชุมชน ในระดับเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟูแม่น้ำท่าจีน มีการทำงานระดับภูมิภาคลุ่มน้ำท่าจีน จ. ชัยนาท, สุพรรณบุรี, นครปฐม, และสมุทรสาคร

ลักษณะของกิจกรรม

ลดการใช้สารเคมีในภาคเกษตรกรรม นำวัชพืชในแม่น้ำมาใช้ประโยชน์ สร้างเครือข่ายคนอนุรักษ์ลุ่มน้ำท่าจีน

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลองค์กรเครือข่ายภาคประชาชน http://www4.nesac.go.th/participation/Resource_base_person.php)

2.3 เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจังหวัดชัยนาท (ทสม.)

ผู้รับผิดชอบหลักขององค์กร	นายสนั่น สุพรรณกุล
ที่อยู่	8 ม.1 ถนนสุขสำราญ ต.มะขามเต่า อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท 1712084

โทรศัพท์ 081-8888901

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2551

สมาชิกขององค์กรในปัจจุบัน 4700 คน

การดำเนินกิจกรรมขององค์กร

เป็นองค์กรในภาคสังคม ในกลุ่มในภาคฐานทรัพยากร

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลองค์กรเครือข่ายภาคประชาชน http://www4.nesac.go.th/participation/Resource_base_person.php)

2.4 อาสาสมัครพิทักษ์ผืนป่ามรดกโลก ห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี

โดยเครือข่ายเยาวชนอาสาสมัครพิทักษ์ผืนป่ามรดกโลกห้วยขาแข้ง ประกอบด้วย เยาวชนอาสาสมัครระดับมัธยมศึกษา จาก โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี ได้แก่ โรงเรียนอุทัยวิทยาคม, โรงเรียนพุทธมงคล, โรงเรียนหนองฉางวิทยา, โรงเรียนหนองขาหย่างวิทยา, โรงเรียนห้วยคตพิทยาคม และเยาวชนอาสาสมัครระดับอุดมศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พร้อมด้วยอาจารย์ที่ปรึกษา ร่วมจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และสัตว์ป่า รวมทั้งประโยชน์และโทษของไฟฟ้า ให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไป ภายในสถานศึกษาและบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง

(ที่มา : เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง http://www.huaikhakhaeng.net/news/2007/volunteer_fire.html)

3 .กรณีศึกษา

3.1 การต่อต้านโรงไฟฟ้า เอทีไบโอเพาเวอร์

3.1.1 ผู้ประกอบการ บริษัท เอ.ทีไบโอเพาเวอร์เป็นผู้ประกอบการโรงไฟฟ้าเอกชนตาม

- โครงการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนกับผู้ประกอบการรายเล็ก (SPP) ของสำนักงานพลังงานแห่งชาติกระทรวงพลังงาน/เป็นการใช้ แกลบเป็นเชื้อเพลิง (มีแผนการใช้ถ่านหินบิทูมินัสเป็นเชื้อเพลิงสำรอง) ที่ตั้งโครงการ หมู่ที่ 7 ต. น้ำทรง อ. พุหะคีรี จ. นครสวรรค์ บริเวณหลัก กิโลเมตรที่ 2 ถนนหมายเลขที่ 333 (ทางเข้าจังหวัดอุทัยธานี)
- 3.1.2 ข้อมูลโครงการ**
- 3.1.3 กลุ่มคัดค้านโครงการ** ชาวบ้านในพื้นที่ได้จัดตั้งชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ต. น้ำทรง อ. พุหะคีรี จ.นครสวรรค์ (ปี 2545) เพื่อประสานการ เคลื่อนไหวกับเอ็นจีโอ/นักวิชาการในจังหวัด / ส่วนกลาง
- 3.1.4 ประเด็นการคัดค้าน**
- (1) ฝุ่นขี้เถ้าปกปล่อง
 - (2) แกลบฟุ้งกระจาย
 - (3) การจราจรหนาแน่น
 - (4) นำถ่านหินมาใช้เป็นเชื้อเพลิง
 - (5) โรงไฟฟ้าฯ จะทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมจากมีการถมพื้นที่ สูงกีดขวางการระบายน้ำในช่วงฤดูฝนและจะมีน้ำหลากน้ำ เปลี่ยน
- 3.1.5 ปัจจุบัน** บริษัทได้ยุติโครงการในพื้นที่ไปแล้ว (ที่ตั้งของโครงการอยู่ติด กับพื้นที่ไทยออยล์สนใจตั้ง โรงงานผลิตเอทานอล)
- 3.2 การต่อต้านโรงไฟฟ้าระยอง**
- 3.2.1 ผู้ประกอบการ** บริษัท บี แอล ซี พี เพาเวอร์ จำกัด (BLCP) เป็นบริษัทร่วมทุน ระหว่างบริษัท China Light and Power Co (CLP) สำนักงานอยู่ บนเกาะฮ่องกง และบริษัทบ้านปู จำกัด (มหาชน) โดยมีธนาคาร พัฒนาเอเชีย (ADB)และธนาคารญี่ปุ่นเพื่อความร่วมมือระหว่าง ประเทศ (JBIC) เป็นแหล่งเงินทุนรายใหญ่
- 3.2.2 ข้อมูลโครงการ** เริ่มก่อสร้างกลางปี 2546 เป็น โรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 1,400 เม กะวัตต์ เพื่อจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย ตั้งอยู่ภายในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จ.ระยอง โรงไฟฟ้า BLCPเป็น โรงไฟฟ้าที่ใช้พลังงานถ่านหินบิทูมินัส จากประเทศออสเตรเลีย
- 3.2.3 กลุ่มผู้คัดค้าน** กรีนพีซ ซึ่งเป็นองค์กรรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันมี สำนักงานอยู่กว่า 40 แห่งทั่วโลก และกรีนพีซขอเชิญชวนออก

เฉียงใต้สำนักงานประเทศไทย ก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2544 โดย ชารา บัวคำศรี เป็นผู้ประสานงาน กรีนพีช เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ตั้ง ห้อง C202 ซ.สายลม(พหลโยธิน 8) สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400

3.2.4 ประเด็นการคัดค้าน

เป้าหมายหลักคือ การเรียกร้องให้รัฐบาลยุติการใช้ถ่านหินและยุติการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินและได้ยื่นหนังสือถึงธนาคารแห่งญี่ปุ่นเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศ (JBIC) ในไทยเพื่อให้ยุติการให้เงินกู้แก่โรงงานถ่านหินในไทย/นำเรือ Rainbow Warrior มารณรงค์ในการใช้พลังงานสะอาดในไทยเรียกร้องให้หยุดภาวะโลกร้อนและให้รัฐบาลไทยทบทวนแผนพลังงาน

3.2.4 ปัจจุบัน

โรงไฟฟ้าก่อสร้างเสร็จแล้ว และได้จำหน่ายไฟฟ้าให้ กฟผ.แต่การคัดค้านของกรีนพีชก็ยังดำเนินไปตามกระบวนการและโอกาสต่างๆ